

22 Μαρτίου, 1996

[ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, Δ/στίς]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΑΡΘΡΑ 146, 23 & 28 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΑΛΙΚΗ ΓΕΩΡΓΙΟΥ,

Αιτήτρια,

v.

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΕΩΣ ΛΑΡΝΑΚΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 779/95)

Επίταξη — Δύναται να προσβληθεί αυτοτελώς με προσφυγή — Η διοίκηση οφείλει να αναζητήσει τρόπους επίτευξης του σκοπού της με εθελοντική αγορά ακινήτου.

5 Επίταξη — Απόφαση Υπουργού Εσωτερικών — Επικύρωση απόφασης Συμβουλίου Αποχетеύσεως Λάρνακας, χωρίς οποιαδήποτε έρευνα — Ο ισχυρισμός της αιτήτριας ότι υπήρχε προσφερόμενο κτήμα προς αγορά ποτέ δεν ερευνήθηκε από τον Υπουργό — Έλλειψη δέουσας έρευνας.

10

Με την προσφυγή αυτή, προσβλήθηκε απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών με την οποία διέταξε την επίταξη του ακινήτου της αιτήτριας για δώδεκα μήνες με σκοπό την κατασκευή εγκαταστάσεων του αποχетеυτικού συστήματος Λάρνακας.

15

Το Ανώτατο Δικαστήριο ακυρώνοντας την επίδικη απόφαση, αποφάσισε ότι:

20 1. Στην υπόθεση **Κωνσταντία Κωνσταντίνου ν. Δημοκρατίας** αναφέρθηκε πως το διάταγμα επίταξης όσον και αν συναρτάται με σκοπό δημόσιας ωφέλειας που θα σφραγισθεί με διάταγμα απαλλοτριώσεως αποτελεί αυτοτελή διοικητική πράξη.

25

Επίσης προτού η διοίκηση προβεί στο επαχθές μέτρο της στέρησης της ιδιοκτησίας, πρέπει να εξαντλήσει τις πιθανότητες ανεύρεσης

ιδιοκτησίας η οποία να προσφέρεται εθελοντικά για πώληση.

2. Επειδή το Συμβούλιο Αποχτεύσεως Λάρνακας (Σ.Α.Λ.) δεν προέβη σε κανένα διάβημα προς αυτή την κατεύθυνση που του υπέδειξε, η αιτήτρια με επιστολή της ημερ. 30.11.94 προς τον Υπουργό Εσωτερικών, έθεσε ενώπιόν του το γεγονός ότι κατά το χρόνο εκείνο προσφέρετο προς πώληση το προαναφερθέν κτήμα και τον παρακάλεσε να διατάξει έρευνα για να διαπιστωθεί η λανθασμένη προσέγγιση του Σ.Α.Λ.

5

10

Το θέμα αυτό δεν ερευνήθηκε ούτε από το Σ.Α.Λ. ούτε από τον Υπουργό. Η απόφαση για την επίταξη της ιδιοκτησίας της αιτήτριας λήφθηκε από το Σ.Α.Λ. την 30.4.93, ενώ ο Πρόεδρος του Σ.Α.Λ. προώθησε το θέμα και ζήτησε από το Υπουργείο να προβεί στα αναγκαία διαβήματα για υλοποίησή της πολύ αργότερα, ήτοι στις 3.7.95 χωρίς να έχουν εξεταστεί τα νέα στοιχεία που προέκυψαν στο μεταξύ. Ο χρόνος που μεσολάβησε συνδυαζόμενος με τα διαβήματα της αιτήτριας και τις προαναφερθείσες υποδείξεις της προς χρησιμοποίηση άλλου κτήματος το οποίο προφανώς διατείθετο προς πώληση, για το σκοπό του αντλιοστασίου, δεν έτυχαν καμιάς έρευνας από τον Υπουργό. Τουναντίον φαίνεται ότι ο Υπουργός απλώς υιοθέτησε την απόφαση του Σ.Α.Λ.

15

20

Σαν αποτέλεσμα η προσβαλλόμενη απόφαση θα πρέπει να ακυρωθεί λόγω του ότι δεν διεξήχθη η δέουσα έρευνα πριν από τη λήψη της.

25

Η προσφυγή επιτυγχάνει χωρίς έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις: 30

Κωνσταντίνου ν. Δημοκρατίας (1995) 4 Α.Α.Δ. 2192,

Agrotis v. Electricity Authority (1981) 3 C.L.R. 503,

Chrysochou Bros v. CY.T.A. (1966) 3 CLR 482.

35

Προσφυγή.

Προσφυγή εναντίον της απόφασης των Καθ' ων η αίτηση 2 με την οποία διατάχθηκε η επίταξη της ακίνητης ιδιοκτησίας της αιτήτριας για περίοδο δώδεκα μηνών.

40

Μ. Τριανταφυλλίδης με Α. Σ. Αγγελίδη, για την Αιτήτρια.

Ε. Κλεόπα, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων η αίτηση 2.

Cur. adv. vult.

5

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, Δ.: Αρχικά οι καθ' ων η αίτηση ήταν το Συμβούλιο Αποχeteύσεως Λάρνακας (που ακολουθώς θα αναφέρεται ως Σ.Α.Λ.) και το Υπουργείο Εσωτερικών. Στο στάδιο των διευκρινίσεων όμως η προσφυγή εναντίον του Σ.Α.Λ. αποσύρθηκε.

10

Η αιτήτρια με την παρούσα προσφυγή ζητά δήλωση του Δικαστηρίου με την οποία να κηρύσσεται άκυρη και χωρίς νομικό αποτέλεσμα η Α.Δ.Π. 1131, η οποία δημοσιεύτηκε στις 18.8.95 στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας και με την οποία διατάχθηκε για περίοδο δώδεκα μηνών η επίταξη της ακίνητης ιδιοκτησίας της αιτήτριας στη Σκάλα (τεμ. 770 (μέρος) ΧΛ.64 3.1V Σύμπλεγμα Β) για σκοπούς κατασκευής του αντλιοστασίου C και άλλων συναφών εγκαταστάσεων του αποχeteυτικού συστήματος Λάρνακας. (Στο αιτητικό και προφανώς λόγω τυπογραφικού λάθους, αναφέρεται ως προσβαλλόμενη πράξη η Α.Δ.Π. 1130 αντί η Α.Δ.Π. 1131, που αφορά στη συγκεκριμένη ακίνητη ιδιοκτησία).

15

20

Η ακίνητη περιουσία της αιτήτριας αποτελείται από συγκρότημα καταστημάτων και οικιών και η επίταξή της κατέστη αναγκαία για τους σκοπούς του αποχeteυτικού συστήματος Λάρνακας και συγκεκριμένα για την κατασκευή σε αυτό του προαναφερθέντος αντλιοστασίου λυμάτων και άλλων συναφών εγκαταστάσεων του αποχeteυτικού συστήματος. Προς το σκοπό αυτό το Σ.Α.Λ. αφού αποφάσισε την επίταξη και απαλλοτρίωση του ακινήτου προώθησε αρχικά την απαλλοτρίωσή του αλλά μετά που καταχωρήθηκε προσφυγή εναντίον της απόφασης απαλλοτρίωσης προωθήθηκε και η επίταξή του. Το Σ.Α.Λ. προέβη σε μελέτη του θέματος και ακόμα προέβη και στην εξέταση υπαλλακτικών λύσεων που υποβλήθηκαν από την αιτήτρια. Όμως αρμόδια αρχή για την έκδοση του διατάγματος επιτάξεως είναι ο Υπουργός Εσωτερικών.

25

30

35

Προς το σκοπό αυτό το Σ.Α.Λ. με επιστολή του Προέδρου του ημερ. 3.7.95 προς το Γενικό Διευθυντή του Υπουργείου Εσωτερικών, ζήτησε τη δημοσίευση διατάγματος επίταξης του επίδικου τεμαχίου. Ο Υπουργός Εσωτερικών με την εξουσία που του εκχωρήθηκε από το Υπουργικό Συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 3(1) του περί Εκχωρήσεως της Ενασκήσεως των Εξουσιών των Απορρουσών εκ τινός Νόμου, Νόμου του 1962 (Ν. 23/62) στις 26.7.95

40

ενέκρινε τη δημοσίευση του Διατάγματος Επίταξης του επίδικου τεμαχίου (Παράρτημα Β στην ένσταση).

Με τη διοικητική πράξη αρ. 1131 που δημοσιεύτηκε στο Τρίτο Παράρτημα της Επίσημης Εφημερίδας της Δημοκρατίας της 5
18.8.95 με αριθμό 2995 ο Υπουργός Εσωτερικών διέταξε την επίταξη της εν λόγω ιδιοκτησίας (Παράρτημα Γ).

Σαν αποτέλεσμα καταχωρήθηκε η παρούσα προσφυγή. 10

Κατά το στάδιο της εκδίκασης της υπόθεσης δόθηκε άδεια από το Δικαστήριο για την προσαγωγή μαρτυρίας διά ενόρκων δηλώσεων. Τα πρόσωπα που προέβησαν στις ενόρκους δηλώσεις και για τις δύο πλευρές πρόκειτο να αντεξεταστούν, όμως η διαδικασία αυτή εγκαταλείφθηκε από τους διαδίκους και το Δικαστήριο κλήθηκε 15
να αγνοήσει τους ισχυρισμούς αυτούς, να βασιστεί πάνω στα υπάρχοντα γεγονότα και να μην προβεί σε οποιαδήποτε ευρήματα.

Οι λόγοι ακυρότητας που υποβλήθηκαν από μέρους της αιτήτριας είναι αρκετοί και δεν προτίθεται να τους αναφέρω. Θα 20
ασχοληθώ μόνο με τους λόγους ακυρότητας από τους οποίους κρίνεται η έκβαση της παρούσας προσφυγής, και συγκεκριμένα με την εισήγηση των δικηγόρων της αιτήτριας πως ο Υπουργός Εσωτερικών αποφασίζοντας την επίταξη δεν προέβη σε καμιά έρευνα και απλώς υιοθέτησε την απόφαση του Σ.Α.Λ., χωρίς να έχει ασκήσει 25
τη διακριτική του εξουσία.

Στην υπόθεση **Κωνσταντία Κωνσταντίνου ν. Δημοκρατίας** (1995) 4 Α.Α.Δ. 2192, αναφέρθηκε πως το διάταγμα επίταξης όσον και αν συναρτάται με σκοπό δημόσιας ωφέλειας που θα σφραγισθεί με διάταγμα απαλλοτριώσεως αποτελεί αυτοτελή διοικητική πράξη. 30

Επίσης προτού η διοίκηση προβεί στο επαχθές μέτρο της στέρεσης της ιδιοκτησίας, πρέπει να εξαντλήσει τις πιθανότητες ανεύρεσης ιδιοκτησίας η οποία να προσφέρεται εθελοντικά για πώληση (βλ. **Agrotis v. Electricity Authority** (1981) 3 C.L.R. 503, σελ. 511 η οποία παραπέμπει στη **Chrysochou Bros v. C.Y.T.A.** (1966) 3 C.L.R. 482). Στη σελ. 497 της **Chrysochou Bros** ειπώθηκαν τα ακόλουθα από τον Τριανταφυλλίδη Δ., όπως ήταν τότε: 35

“In this connection it is useful to bear in mind that the requirements of proper administration and the proper use of the relevant discretionary powers render it imperative that a compulsory acquisition should not be ordered if its object can be 40

5 achieved in any less onerous manner; and it should only be resorted to if it is absolutely necessary to do so and after exhausting the alternative possibility of achieving its object by means of purchasing other suitable property which is voluntarily offered for sale by its owner.”

10 Στην υπό κρίση υπόθεση γίνεται φανερό από το υλικό που τέθηκε ενώπιόν μου ότι ο Υπουργός Εσωτερικών είχε ενώπιόν του μερικές από τις μελέτες του έργου, τα μέτρα που έλαβε κατά καιρούς το Σ.Α.Λ., καθώς επίσης και τις διάφορες ενστάσεις που υποβλήθηκαν από την αιτήτρια και άλλα πρόσωπα όσον αφορά την απαλλοτριώση του περι ου ο λόγος κτήματος, ως επίσης και υπαλλακτικές εισηγήσεις που πρότεινε η αιτήτρια. Παράλληλα η αιτήτρια με επιστολή της προς το Σ.Α.Λ. ημερ. 19.11.94 με κοινοποίηση στο Υπουργείο Εσωτερικών, έθεσε ενώπιον του Σ.Α.Λ. ότι υπήρχε διαθέσιμο προς πώληση παραπλήσιο κτήμα, στην οδό Αποστολίδου με αρ. τεμ. Β440, εκφράζοντας την εισήγηση όπως το κτήμα τούτο απαλλοτριωθεί ή αγοραστεί. Προς τούτο απέστειλε και σχετική φωτογραφία με ημερομηνία λήψης 18.11.94.

20 Περαιτέρω και επειδή το Σ.Α.Λ. δεν προέβη σε κανένα διάβημα προς αυτή την κατεύθυνση, η αιτήτρια με επιστολή της ημερ. 30.11.94 προς τον Υπουργό Εσωτερικών, έθεσε ενώπιόν του το γεγονός ότι κατά το χρόνο εκείνο προσφέρετο προς πώληση το προαναφερθέν κτήμα και τον παρακάλεσε να διατάξει έρευνα για να διαπιστωθεί η λανθασμένη προσέγγιση του Σ.Α.Λ.

30 Το θέμα αυτό δεν ερευνήθηκε ούτε από το Σ.Α.Λ. ούτε από τον Υπουργό. Η απόφαση για την επίταξη της ιδιοκτησίας της αιτήτριας λήφθηκε από το Σ.Α.Λ. την 30.4.93, ενώ ο Πρόεδρος του Σ.Α.Λ. προώθησε το θέμα και ζήτησε από το Υπουργείο να προβεί στα αναγκαία διαβήματα για υλοποίησή της πολύ αργότερα, ήτοι στις 3.7.95 χωρίς να έχουν εξεταστεί τα νέα στοιχεία που προέκυψαν στο μεταξύ. Ο χρόνος που μεσολάβησε συνδυαζόμενος με τα διαβήματα της αιτήτριας και τις προαναφερθείσες υποδείξεις της προς χρησιμοποίηση άλλου κτήματος το οποίο προφανώς διατίθετο προς πώληση, για το σκοπό του αντλιοστασίου, δεν έτυχαν καμιάς έρευνας από τον Υπουργό. Τουναντίον φαίνεται ότι ο Υπουργός απλώς υιοθέτησε την απόφαση του Σ.Α.Λ.

40 Σαν αποτέλεσμα η προσβαλλόμενη απόφαση θα πρέπει να ακυρωθεί λόγω του ότι δεν διεξήχθη η δέουσα έρευνα πριν από τη λήψη της.

Καταλήγοντας σε αυτό το συμπέρασμα δεν κρίνω σκόπιμο να ασχοληθώ με τους άλλους λόγους ακυρότητας που υποβλήθηκαν.

Κατά συνέπεια, η προσφυγή επιτυγχάνει. Η επίδικη απόφαση ακυρώνεται. Δεν επιδικάζονται έξοδα.

5

Η προσφυγή επιτυγχάνει χωρίς έξοδα.